

178 UTLÅTANDE, reform av räddningsväsendet

Kst § 178

Kommundirektör Mats Brandt

fornamn.efternamn(at)malax.fi, tel. 06 347 7111

Inrikesministeriet begär kommunens utlåtande om regeringens proposition med förslag till lag om ordnandet av räddningsväsendet. Lagen är tänkt att tillämpas på ordnandet, utvecklingen, styrningen och tillsynen av räddningsväsendet från ingången av 2019.

Enligt den gällande räddningslagen ansvarar kommunerna i samverkan för räddningsväsendet, som sköts genom 22 lokala räddningsverk. Det föreslås att organiseringsansvaret för räddningsväsendet åläggs fem landskap. De ordnar sedan i sin tur räddningsväsendet i samtliga landskap inom samarbetsområdet. Efter att lagen om ordnandet av räddningsväsendet har utfärdats är avsikten att reformera den gällande räddningslagen. Syftet är att harmonisera räddningsväsendets verksamhetsmodeller på nationell nivå, effektivisera styrningen och precisera uppgiftsbeskrivningen med utgångsläge i ett intensifierat myndighetssamarbete. Reformen av räddningslagen genomförs så att den nya räddningslagen träder i kraft vid ingången av 2019 när landskapen och de förnyade räddningsverken inleder sin verksamhet. Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2017.

För Malax (och Korsnäs kommuner) sköts räddningsväsendet av Österbottens räddningsverk som grundades år 2004 och som idag består av 12 kommuner fördelat på ett 220 km avlångt område. I detta område bor cirka 150 000 personer. År 2014 hade 48 % av invånarna finska som modersmål, 46 % hade svenska som modersmål och 6 % hade något annat som modersmål.

I räddningsverkets område finns idag 39 stycken brandstationer och -depåer. Detta är fördelat på:

- En brandstation med bemanning dygnet runt (Vasa brandstation)
- 22 stycken brandstationer med halvordinarie
- 16 stycken frivilliga brandstationer

Totalt arbetar cirka 220 personer i Österbottens Räddningsverk i huvudsyssla och cirka 880 personer i bisyssla. För Österbottens räddningsverk är Vasa stad värdkommun. Österbottens räddningsverk har avtal med Vasa sjukvårdsdistrikt om uppgifter på dess område som gäller förstavården samt ordnande av patienttransporter på ett så ändamålsenligt och ekonomiskt sätt som möjligt. Avtalet innehåller även förstadelvårdsverk-

samheten, dvs en verksamhet var brandkårsenheter hjälper förstavårdsenheterna.

Modellen som finns idag motsvarar till stora delar de modeller som finns i övriga Europeiska länder, framförallt i de Nordiska länderna så är det kommunerna som på lokal nivå ansvarar för räddningsväsendet.

Förslag till utlåtande till lagförslaget om ordnande av räddningsväsendet:

Österbottens landskap ska vara det område som gäller för indelning för räddningsväsendet. Det samarbete som byggts upp inom Österbottens räddningsverk är funktionellt och betjänar befolkningen inom området på ett utmärkt sätt med en bibehållen kunskap om de lokala förhållandena runt om i landskapets olika delar.

En uppdelning av organiseringsansvaret för räddningsväsendet på de fem landskapen som har universitetssjukhus skulle splittra de nuvarande samarbetsområdets ledning då Österbotten, Mellersta Österbotten och Södra Österbottens landskap hänförs till olika universitetssjukhusområden. En sådan splittring av ett etablerat och fungerande samarbete ser vi inte som ändamålsenligt om man avser att åstadkomma en ekonomiskt effektivare organisation.

En av motiveringarna till överföringen av organiseringsansvaret till landskapen med universitetssjukhus anses vara att de övriga landskapen saknar tillräckliga förutsättningar för organisering och produktion av räddningsväsendets service. Bevisligen har Österbottens räddningsverk i sig haft denna möjlighet och ligger för närvarande på landets medelkostnader för räddningsverken. I de övriga Nordiska länderna ter sig modellen också gångbar då man har organisationsansvaret förlagt till kommunerna.

Räddningsväsendet och första delvården och den pre-hospitala akutsjukvården är en avgörande del av den integrerade social- och hälsovården som avses byggas upp på landskapen. Vi anser att organisations- och produktionsansvaret bör ligga på samma landskap som ansvarar för den övriga social- och hälsovården. Detta för att det ska finnas en reell möjlighet att i praktiken integrera och leda tjänsternas utveckling.

Den föreslagna modellen att landskapen som ingår i samarbetsområdet ska sluta ett samarbetsavtal som ska ingås för varje fullmäktigeperiod där de nationella målen för räddningsverket ska beaktas samtidigt som statsrådet vart fjärde år ska fastställa nationella och vid behov separat för varje landskap strategiska mål som kompletterar lagstiftningen, är en mycket toppstyrd modell och en krånglig flerstegsmodell som inte gör förvaltningen enklare eller billigare. Tvärtom så medför en alltför stor centralisering och en avgränsning som inte överensstämmer med andra

förvaltningsgränser att ett logiskt och effektivt samarbetsområde på landskapsnivå inte går att bygga upp.

Demokratiunderskottet i den föreslagna indelningen i fem landskap är uppenbar. Man förutsätter att verksamheten ska överföras till en enhet där största delen av landskapen inte har någon möjlighet att delta i servicens utveckling. Det ger mindre möjligheter till påverkan på demokratiskt beslutsfattande för invånarna i Österbotten.

Finansieringen för räddningsväsendet måste tryggas. För Österbottens del är den föreslagna finansieringsmodellen allt för negativ. Tvåspråkighet och skärgård måste beaktas i landskapens finansiering.

Österbottens landskap har byggt upp sin beredskap både inom räddningsväsendet som inom den pre-hospitala sjukvården så att den fungera på de språk som lokalbefolkningen använder i sin vardag. Den sakkunskap bör bevaras och utvecklas i det landskap som ska bygga upp social- och hälsovården på två språk i Österbotten. De språkliga grundrättigheterna måste tryggas på lagnivå i reformen.

Bilagor:

- ministeriets förslag till proposition
- förslag till bemötande från Österbottens räddningsverk

Kommundirektör Brandts förslag:

Kommunstyrelsen förenar sig i ovanstående beredning och avger det som sitt utlåtande om reformen av räddningsväsendet.

Beslut:

Godkändes.

Paragrafen justerades genast.

Utdragets riktighet intygar
Malax den 9 november 2016

Helena Engren
Helena Engren
förvaltningssekreterare